

Cigarettával a dohányzásmentes napon Fújni és szívni

Büdös és káros, mégsem mondanak le róla. (Fotó: Miskolczi Róbert)

Arról, hogy november 15-e nemcsak egy szokásos csütörtök, hanem a nemzetközi „Ne gyújts rá!” nap is egyben, nem sokan tudtak Szegeden. Az Európai Rákellenes Társaság ugyan 2001-et a nők évének nyilvánította, s igyekszik meggyőzni őket a dohányzás ártalmairól, s Csongrád megye tisztifőorvosa is azt javasolta az édesanyáknak és leendő édesanyáknak, hogy legalább ezen a napon ne gyújtsanak rá, a város ugyanúgy pőfékelt továbbra is.

– Drága, egészségtelen, büdös tőle a szám, a ruhám és a hajam, mégis 13 éve dohányzom – mondja Edit, aki a Kárársz utcán cigarettázik. – Erős dohányosnak számítok, napi egy doboz elfogy, buliban kettő is, hisz ha iszik az ember, akkor rá is gyújt. Szilveszteri fogadalmak után egy-két hónapig néha sikerült szünetet tartanom. Ha gyermeket vállalnék, abbahagynám, neki is

adnék esélyt az egészséges életre – teszi hozzá. A saját egészségét nem tartja ennyire fontosnak, és egyébként is „valamiben meg kell halni”. E véleményen van Pál is. Személyiségének egyik alappillére, hogy erős dohányos, ha ideges, két óra alatt elszív egy dobozzal, persze ez ritka, de napi egy-két doboz nyugalmassal időben is elfogy, immár 16 éve. Szeretné napi öt szállára levinni a dózist. Ez az ő szenvedélye. Szünet csak akkor van, ha lázas beteg. Akkor nem esik jól. Kicsit fáj a toroka most is. A ráktól nagyon fél. Ha kiderülne, hogy megbetegedett, de nem menthetetlen, akkor lemenne akár napi egy szállára is. Ha menthetetlen, akkor persze már nem is lenne értelme leállni. – Jobb, mintha drogoznék – véli, s azon sem habozik fel, ha terhes vagy szoptató nő cigiznek, hisz az ő felesége is végigdohányozta mind a négy terhességét, utána kilenc hónapig szoptatott. Rozi is cigizett mindkét terhessége alatt. Az idegesség szerint is nagy úr.

Olyankor „rá kő gyújtsak”. Őrs ellenben nem hagyja szó nélkül, ha egy állapotos nő az ismerősei közül dohányzik: – Az én párom a terhesség és a szoptatás idejére teljesen leállt a cigarettázással. Anyám folyton azt szajkózta, hogy ne bagózzak, de amit tiltanak, az mindig izgató. Előtte a mai napig nem gyújtok rá. Ha az én gyerekeket felneveltem, elmondom, mennyire káros ez. Nem fogom tiltani, de arra megkérem, hogy mikor velem van, ne cigizzen. Gabi és Móni szerint alapvető elvárás, hogy terhesen a nő ne dohányozzon, ha baj lesz a kicsivel, már hiába sír. Gabi is szünetet tartott, mikor gyermekeket várt, Móni is így fog cselekedni.

– Nem iszom sem kávé, sem alkoholt, ez az egy káros szenvedélyem van. Ha orvosilag indokolt lenne, leszoknék – állítja a 23 esztendő Gergegy, aki kilenc éve szokott rá. – Napi két-három szállat szívok, azt is szabad levegőn. Ez nem olyan nagy mennyiség, meg aztán a szmog is károsít ennyire – szabadkozik Ildikó,

aki ugyan maga nem dohányzott terhessége alatt, de mást sem ítélt el azért, ha az áldott időszakban is rágyújt, bár ezzel biztosan árt gyermekének. Ahogy vége az iskolának, a park padjai megtelnek cigiző gimnazistákkal. A tizenévesek tudnak a legmagabiztosabban rágyújtani. Eddig még rendben is van a dolog, tők menő, de mikor beszélni kellene a miértről, bizony megremeget a parázs. Bandi bácsi már nem keres magyarázatot. Szivarja elkíséri napi sétáján, bár az orvos ezerszer is megtiltotta, a csonk megvárja az üzletek előtt a párkányon. – Már nyolc évesen szívtam a fáról szedett bakaszivart, aztán a rosszabb időkben újságpapírba tekerve mindenféle növény. Kőhögök reggelente, mint az istenyi, de nem hiszem, hogy már leszokom – foglalja össze nagyot krárogva.

A „Ne gyújts rá” napról senki nem hallott, de egyik megkérdezett sem fogadott volna szót a felhívásnak, még ha eljut hozzá a hír, akkor sem.

W. A.

Öten költözhetnek „saját” otthonba

Lakás a dolgozó hajléktalanoknak

Öt, huzamos ideje dolgozó hajléktalan költözhet hamarosan abba az úgynevezett kiléptető lakásba, amit a szegedi humánszolgáltató pályázaton nyert 7 millió 500 ezer forintjából vásárolnak.

Hét és fél millió forintot nyert a szegedi Humánszolgáltató Központ a Szociális és Családügyi Minisztérium meghívásos pályázatán úgynevezett kiléptető lakás vásárlására hajléktalanok számára. A két és fél szobás, berendezett panellakás lakóit azok közül a hajléktalanok közül választják ki, akik korábban – a humánszolgáltató segítségével – munkahelyet találtak, s azóta folyamatosan dolgoznak. A kezdő 21-ről 17-re csökkent azoknak az átmeneti szálláson élő otthonlétűeknek a száma, akik munkaviszonyban állnak, közülük ötven élhetnek a lehetőséggel, hogy beköltözzenek a kiléptető lakásba – mondta Szabó Katalin, a humánszolgáltató hajléktalanok ellátásáért felelős hálózatának vezetője, aki elmagya-

rázta azt is, hogy a kiléptető vagy más szóval rehabilitációs lakás a hajléktalan státusból történő kilépéshez, a visszailleszkedéshez ad kapaszkodót. A kiválasztott 5 hajléktalan férfi számára az átmeneti szállólól a rehabilitációs lakásba költözés egy lépés az önálló élet felé. A lakásért bérleti díjat nem kell fizetniük, a rezsiköltséget ötfelére osztják, s így módjuk lesz a fizetésükből félretenni valamennyit. A tervek szerint az öt férfi két évig maradhatna a lakásban, természetesen csak abban az esetben, ha továbbra is dolgoznak és betartják a házirendet. A hajléktalanok ellátásáért felelős hálózat vezetője úgy tervezi, hogy két év múlva, amikor az öt embernek el kell hagyni a kiléptető lakást, felépülnek olyan kis alapterületű, alacsony rezsiű szociális bérlakások, amelyeket már maguk fenn tudnak tartani. Ez lenne ugyanis a rehabilitáció utolsó és befejező lépése, amikor a hajléktalan visszakérül a „normális” életbe: munkahellyel és lakással rendelkezven kiléphet a hajléktalanok táborából.

K. K.

Betonkeretbe zárt Maros

A Szegedi utca és a Kölcsey utca találkozásánál állítják fel Makón a Karsai Ildikó grafikusművész által tervezett árvízi emlékművet. Az alkotás makettjét csütörtökön mutatták be a makói városháza házasságkötő termében a zsűrinek és az érdeklődő makóiaknak. A mű 310 centiméter magas, 130 centiméter széles. A fával szaluzott vasbetonból lévő, négyzetes keret egy üvegből készült tömböt vesz körül; a tömb tetején hullám lesz. Karsai Ildikó elmondta, annak idején átélt a 1970-es árvíz idején a kitelepítéssel járó félelmet, és azt gondolta, a keret, amely az őselemet zárja be, szép lesz vasbetonból, mert bár nem nagyon szeretjük ezt az anyagot, ebben a szerepben éppen megfelel. Az üveglapokból összeragasztott tömb pedig a vizet jeleníti meg.

Medgyesi Pál, a víziközmű kft. igazgatója szóba hozta, jó lenne, ha az emlékművön megjelölnék, hol volt a vízszint 1970-ben. Többen úgy vélték, ez jó ötlet, ám nem biztos, hogy a művön kellene vonalat húzni. Erre a célra jobban megfelelné a mű mögött lévő fal, amely szinte kínálja magát.

A művet várhatóan tavasszal avatják fel.

B. A.

Szegeden járt a rádióelnök

Kondor Katalin a tudósklubban. (Fotó: Miskolczi Róbert)

Munkatársunktól

A Magyar Rádió elnöke, Kondor Katalin volt tegnap a Szegedi Akadémia Bizottság (SZAB) tudósklubjának a vendége, akit a közel ötvenfős érdeklődő előtt Solymosi Frigyes akadémikus, a SZAB elnöke köszöntött. Az est meghívottja többek között a közszolgálati rádióknak a rendszerváltozásban betöltött szerepéről, a médiában lezajló folyamatokról, azok politikai háttéréről és a magyar sajtóipiac megosztottságáról beszélt.

Az előadó szakmailag elemezte azt a folyamatot, ami-

nek következtében az elmúlt tizenkét év alatt a média a politika keresztútjába került. – A sajtónak az a feladata, hogy politikai felhangok nélkül, objektíven visszatükrözze az öt körülvevő világot, és nem az, hogy részt vegyen a politikacsinálásban – fogalmazott Kondor Katalin. Hozzátette: erről a kérdéssről a szakmán belül megoszlanak a vélemények.

A Magyar Rádió személyi állományával kapcsolatban elmondta: mjvel kilencven százalékban olyan emberek dolgoznak a rádiónál, akiket valamelyik politikai kurzus segítette, mára pontosan meg lehet állapítani, hogy ki melyik politikai oldalnak drukkolt.

A média munkatársai hozzáállásával a közélet szokásrendszerét tükrözik vissza. Kondor Katalin keserű tapasztalata, hogy a kötelező szakmai normákat a Magyar Rádiónál nem lehet betartatni.

A műsorok szerkesztésénél olyan egyensúlyra kell törekedniük a rádióknak, hogy mindegyik fél elmondhassa a véleményét. Ez állítás szerint megvan. A Krónika műsorai például írásos formában megtekinthetők.

Mentő a villamossal

Munkatársunktól

Villamossal ütközött egy mentőautó tegnap déli körül Szegeden, a Kálvária sugárúton. A két jármű azonos irányba, a harmadik körút felé haladt a város központjából, amikor a mentőautó sofőrje a villamos elé kanyarodott. A balesetben senki sem sérült meg, és az anyagi kár sem jelentős, a villamos nem is rongálódott meg, míg a mentőautóban keletkezett kár legfeljebb 30 ezer forint.

Madarak a vadsparkban

Munkatársunktól

A Szegedi Vadsparkban november 18-án, vasárnap a madárbarátokat várják. Madaraink télen címmel 10.30-tól diavetítéssel egybekötött előadást tart Puskás Lajos. Emellett a látogatók vezető segítségével megfigyelhetik a park madarait, illetve megtudhatják, hogy telente mivel érdemes etetni, itatni a vadon élő szárnycsapatot.

A fideszes képviselők lobbiztak, az önkormányzat fizetett

Vajon ki ápolja a kórházakat?

Munkatársainktól

Konfliktus alakult ki kormánypárti országgyűlési képviselők és a megyei önkormányzat között. Az eldöntendő kérdés: kié az érdem, hogy 1 milliárd 359 millió 500 ezer forintos címzett támogatás segíti a makói kórház felújítását. A babérokat többen is learatnák. Az első jelentkező Makó fideszes országgyűlési képviselője, Martonosi György, aki november 9-i sajtótájékoztatóján saját érdemeit hangsúlyozta. Közben a megyei politikusok körében kialakult az a vélemény, hogy a makói pályázatért Martonosinál sokkal többet lobbizott a párt megyei elnöke, Szentés országgyűlési és megyei képviselője, Farkas Sándor. Ilyen előzmények után szerdán közlemény született: a megyei önkormányzat a makói kórház fenntartója, a sikeres pályázat megfogalmazója és finanszírozója.

A Csongrád Megyei Ön-

A gyógyítómunka érdemét egyelőre nem vitatja el senki. (Fotó: Miskolczi Róbert)

kormányzat sajtóközleményben fejtette ki álláspontját a makói Diósszilágyi Sámuel kórházban tartott sajtótájékoztató elhangzottokról. A köz-

gyűlés vezetői úgy vélik, hogy Martonosi György, a Fidesz-MPP országgyűlési képviselője a szándékos hitelrontás hibájába esett, amikor a kórház

felújítására szánt támogatás elnyerését a Fidesz-frakció és a kormány jó együttműködésének tulajdonította.

A kórházat a megyei ön-

kormányzat tartja fenn, a pályázatot is ők nyújtották be – olvasható a közleményben, ami azzal folytatódik, hogy azokat a terveket, amelyeket a képviselő önmaga érdemeit felnagyítva mutatott be, az önkormányzat készítette 51 millió 500 ezer forintért. A kórház rekonstrukciók és a pályázatok sikere véleményük szerint annak köszönhető, hogy a megye szakmailag megalapozott sorrendben felállította, erőt előbb a szentesi, majd a makói, most pedig a deszki intézményre összpontosította, az adott települések polgármestereinek egyetértésével. Ezt a konszenzuson alapuló tervet Martonosi György korábban a makói és a szentesi polgármester bűnös alkujának nevezte. A megyei közgyűlés vezetői szerint a képviselő „más tollalál ékeskedik”, amikor kizárólag saját és párttársai érdeméért tünteti fel a beruházás sikerét, az esetet a kép-

viselő egyéni politikai kampányát megnyitásának tekintik. Ez lehet magyarázat arra is, miért kérte meg Martonosi György a megyei képviselőtől, hogy ne vegyen részt a sajtótájékoztatóon.

Mivel Farkas Sándorról köztudott, hogy sokat lobbizott a megyei önkormányzat pályázatainak kedvező elbírálásáért mind a szentesi, mind a makói egészségügyi intézmény fejlesztése érdekében, lapunk Martonosi György szerepéről kérdezte őt. Farkas Sándor elmondta: mindketten részt vettek a makói beruházás sorsát eldöntő, szűk körű megbeszélésen, és együtt álltak ki mellette. (A konfliktusban érintett makói képviselő, Martonosi György véleményére is kíváncsiak voltunk, de a politikust nem sikerült elérnünk, ugyanis külföldön tartózkodik.)